

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.410.001.06.2018

P/18/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk

T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05

lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2017 r.
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Smętowo Graniczne, ul. Dworcowa 10, 83-230 Smętowo Graniczne (dalej: „Urząd”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Anita Galant, Wójt Gminy Smętowo Graniczne (dowód: akta kontroli str. 3-4)
Podstawa prawna	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Krystian Kułaga, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LGD/3/2018 z dnia 08.01.2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny, pod względem legalności, rzetelności i gospodarności, działań podejmowanych przez Urząd w związku z wykorzystaniem w 2017 r. przez Gminę Smętowo Graniczne (dalej: „Gmina”) wybranych dotacji celowych z budżetu państwa w części 85/22 – województwo pomorskie, otrzymanych na realizację zadań z zakresu administracji rządowej, obejmujących przyznawanie i wypłatę:

- świadczeń wychowawczych w ramach Programu „Rodzina 500 plus”² (dotacja w rozdziale klasyfikacji budżetowej 85501 – Świadczenie wychowawcze);
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego³ (część dotacji w rozdziale 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego).

Ponadto dokonano oceny wykorzystania dotacji celowej z budżetu państwa otrzymanej na realizację zadań własnych Gminy w zakresie wyposażenia gabinetu profilaktyki zdrowotnej w sprzęt, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o dostępności świadczeń opieki zdrowotnej⁴.

Podstawą sformułowania oceny ogólnej w powyższym zakresie były w szczególności następujące działania kontrolne:

- badanie planowania wydatków budżetowych na realizację ww. zadań, w tym przekazywanie Wojewodzie Pomorskiemu wymaganych informacji o kwotach dotacji niezbędnych do ich sfinansowania;
- analiza przekazywania, wykorzystania (w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków) oraz rozliczenia wybranych dotacji i prawidłowości sporządzenia sprawozdania Rb-50 o dotacjach związanych z wykonywaniem

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524.

² Zadania realizowane na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2017 r. poz. 1851, ze zm.), dalej: „ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci”.

³ Zadania realizowane na podstawie ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 489, ze zm.), dalej: „ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów”.

⁴ Ustawa z dnia 15 września 2017 r. o szczególnych rozwiązaniach zapewniających poprawę jakości i dostępności świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U. poz. 1774).

zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

Szerszy opis działań kontrolnych przedstawiono w części V. Wyniki kontroli.

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

Urząd jest jednostką organizacyjną Gminy nieposiadającą osobowości prawnej. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu⁵ stanowi aparat pomocniczy Rady Gminy i Wójta Gminy. Urząd koordynuje działalność gminnych jednostek organizacyjnych i jednostek pomocniczych. Do zakresu działania Urzędu należy zapewnienie warunków należytego wykonywania zadań Gminy, w tym własnych i zleconych.

Zadania w Gminie wynikające z ustaw: o pomocy państwa w wychowaniu dzieci i o pomocy osobom uprawnionym do alimentów realizował w 2017 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smętowie Granicznym z siedzibą w Kościelnej Jani (dalej: „GOPS”), będący jednostką organizacyjną Gminy. Zadanie dotyczące wyposażenia gabinetu profilaktyki zdrowotnej zrealizowała Szkoła Podstawowa im. ks. Pawła Szynwelskiego w Smętowie Granicznym.

W 2017 r. Gmina otrzymała dotacje na: świadczenia wychowawcze i ich obsługę – 3.560,2 tys. zł i świadczenia z funduszu alimentacyjnego i ich obsługę – 200,2 tys. zł, a na wyposażenie gabinetu profilaktyki zdrowotnej – 6,6 tys. zł. Stanowiło to 15% planowanych wydatków ogółem budżetu Gminy na 2017 rok.

IV. Ocena

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie⁶ działalność kontrolowanej jednostki w 2017 r.⁷ w zbadanym zakresie.

W toku opisanych powyżej działań kontrolnych wymienionych przy opisie celu i zakresu kontroli nie wykryto nieprawidłowości dotyczących planowania dotacji z budżetu państwa na realizację zadań.

W zakresie wykorzystania i rozliczenia przez Gminę dotacji z budżetu państwa stwierdzono jedną nieprawidłowość, polegającą na ustaleniu wielkości kosztów obsługi świadczeń wychowawczych w wysokości 1,5% kwoty dotacji wykorzystanej, zamiast 1,5% kwoty dotacji otrzymanej. Nie miała ona jednak istotnego wpływu na ocenę kontrolowanej działalności.

V. Wyniki kontroli

1. Dane ogólne

Opis stanu
faktycznego

Gminie przyznano na 2017 r. dotacje z budżetu państwa w łącznej wysokości 7.559,3 tys. zł, z tego na: realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami – 6.758,9 tys. zł i zadań własnych – 800,4 tys. zł. Środki dotacji wykorzystano w kwocie ogółem 7.455,0 tys. zł, tj. w 99% (odpowiednio: 6.688,3 tys. zł i 766,7 tys. zł).

⁵ Nadanym zarządzeniem nr 65/2015 Wójta Gminy Smętowo Graniczne z dnia 1 lipca 2015 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy Smętowo Graniczne.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli, w kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, negatywna lub opisowa.

⁷ Analizą objęto również działania wcześniejsze i późniejsze dotyczące ustawy budżetowej na rok 2017 z dnia 16 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 108, ze zm.). W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata 2014-2016, okres kontroli objął również te lata.

Największy udział w przyznanych dotacjach miały środki w rozdziałach: 85501 – 3.560,2 tys. zł oraz 85502 – 2.260,6 tys. zł (w tym 200,2 tys. zł dotyczyło świadczeń z funduszu alimentacyjnego), co stanowiło 77% kwoty ogółem dotacji.

(dowód: akta kontroli str. 107-112, 315-327)

2. Planowanie przez Gminę dotacji z budżetu państwa na realizację zadań

Opis stanu
faktycznego

Gmina oszacowała wielkość środków finansowych niezbędnych w 2017 r. do realizacji zadań GOPS dotyczących przyznawania i wypłaty świadczenia wychowawczego (dotacja w rozdziale 85501) oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego (dotacja w rozdziale 85502) na podstawie: wygenerowanych list wypłat poszczególnych świadczeń (zgodnie z wydanymi decyzjami), nowo złożonych wniosków o ustalenie prawa do poszczególnych świadczeń oczekujących na wydanie decyzji, założenia ilości ewentualnego wpływu nowych wniosków o ustalenie prawa do świadczeń, a w przypadku świadczenia wychowawczego – dodatkowo analizy ewentualnego wpływu rozstrzygnięcia koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, która dotyczy wniosków przekazanych przez GOPS do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego w Gdańsku w związku z przebywaniem członków rodzin poza granicami kraju, w celu rozstrzygnięcia, czy w poszczególnych sprawach mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Marszałek Województwa Pomorskiego do 31.12.2017 r. (Wojewoda Pomorski od 2018 r.) wydawał stosowne decyzje, które realizowane były przez GOPS.

Gmina przekazała Wojewodzie Pomorskiemu 07.10.2016 r., tj. w terminie określonym w piśmie Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku (dalej: „PUW”)⁸, informację o wielkości środków niezbędnych w 2017 r. do sfinansowania realizacji zadań zleconych dotyczących m.in. świadczenia wychowawczego (3.600,0 tys. zł) i świadczeń rodzinnych, z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego” (2.125,0 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 113-129)

Do Urzędu wpłynęła w dniu 25.10.2016 r., tj. w terminie określonym w art. 143 ust. 1 ustawy o finansach publicznych⁹, informacja Wojewody Pomorskiego o przyjętych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2017 kwotach dotacji na zadania zlecone (w rozdziale 85501 – 2.800,0 tys. zł i w rozdziale 85502 – 1.700,0 tys. zł), a w dniu 07.02.2017 r. – informacja o kwotach tych dotacji określonych w ustawie budżetowej na rok 2017 (w rozdziale 85501 – 3.000,0 tys. zł i w rozdziale 85502 – 1.800,0 tys. zł), tj. w terminie wynikającym z art. 148 pkt 1 ww. ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 130-146)

Plan dotacji na 2017 r. po zmianach dokonanych przez Wojewodę Pomorskiego w trakcie roku budżetowego wyniósł: w rozdziale 85501 – 3.560,2 tys. zł, a w rozdziale 85502 – 2.260,6 tys. zł (w tym 200,2 tys. zł dotyczyło świadczeń z funduszu alimentacyjnego).

(dowód: akta kontroli str. 130-216, 324-327)

Wójt Gminy wystąpił¹⁰ do Wojewody Pomorskiego z wnioskiem z 29.09.2017 r. o przyznanie dotacji w kwocie 6,7 tys. zł na wyposażenie gabinetu profilaktyki zdrowotnej w Szkole Podstawowej im. ks. Pawła Szynwelskiego w Smętowie Granicznym w sprzęt, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o dostępności

⁸ Pismo nr PS-II.3110.3.2016.JC z 04.10.2016 r.

⁹ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, ze zm.).

¹⁰ W odpowiedzi na pismo PUW nr WZ-0442.16.2017 z 26.09.2017 r.

świadczeń opieki zdrowotnej. Decyzją z 23.10.2017 r. Wojewoda Pomorski przyznał Gminie dotację w rozdziale 80101 „Szkoły podstawowe” § 2030 „Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin, związków powiatowo-gminnych)” w wysokości 6,7 tys. zł, którą zmniejszył – decyzją z 22.11.2017 r. – do kwoty 6,6 tys. zł. W dniu 01.12.2017 r. Wojewoda Pomorski zawarł z Gminą umowę w sprawie udzielenia dotacji celowej w ww. kwocie na sfinansowanie wyposażenia gabinetu profilaktyki zdrowotnej, w związku z ustawą o dostępności świadczeń opieki zdrowotnej (dalej: „umowa z Wojewodą”). Wykorzystanie środków tej dotacji opisano w pkt 3 wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 217-247)

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Wykorzystanie i rozliczenie przez Gminę dotacji z budżetu państwa na realizację zadań

Opis stanu
faktycznego

W 2017 r. Gmina występowała do Wojewody Pomorskiego, w związku z przyznaniem zbyt małych środków na początku 2017 r., o zwiększenie kwot dotacji:

- w rozdziale 85501 w dniach: 27.07.2017 r.¹¹ o kwotę 610,0 tys. zł (przyznano 420,0 tys. zł) i 03.11.2017 r.¹² o 140,2 tys. zł (przyznano w kwocie wnioskowanej);
- w rozdziale 85502 w zakresie funduszu alimentacyjnego: w dniu 12.10.2017 r.¹³ o kwotę 20,2 tys. zł (przyznano w kwocie wnioskowanej).

(dowód: akta kontroli str. 130, 147-166, 256-269)

W 2017 r. Gmina otrzymała dotacje na realizację zadań dotyczących przyznawania i wypłaty świadczeń wychowawczego i z funduszu alimentacyjnego w kwocie ogółem 3.760,4 tys. zł, z tego:

- w rozdziale 85501 – 3.560,2 tys. zł;
- w rozdziale 85502 w zakresie funduszu alimentacyjnego – 200,2 tys. zł.

Otrzymane środki wykorzystano w wysokości 3.752,3 tys. zł (w 99,8%).

(dowód: akta kontroli str. 270, 273-274, 280-281, 315-327)

W zakresie rozdziałów 85501 i 85502, comiesięczne zapotrzebowania do PUW na wypłatę świadczeń wychowawczego i z funduszu alimentacyjnego, w których określano kwoty niezbędne do realizacji tych zadań (na podstawie wydanych decyzji oraz przewidywanej liczby wniosków, jakie mogą wpłynąć w danym miesiącu) składał GOPS. Według wyjaśnień Skarbnika, środki te wpływały regularnie, zgodnie ze zgłaszanym co miesiąc zapotrzebowaniem.

(dowód: akta kontroli str. 117-121, 275-277)

Gmina otrzymywała środki dotacji w następujących terminach i kwotach:

- rozdział 85501: od stycznia do grudnia w kwotach od 230,0 tys. zł do 320,0 tys. zł, które przekazywała do GOPS w terminie do 5 dni od dnia ich otrzymania;
- rozdział 85502 (na zadania w zakresie funduszu alimentacyjnego): co miesiąc od 14,3 tys. zł do 21,7 tys. zł, które przekazywała do GOPS w terminie do 7 dni od dnia ich otrzymania.

(dowód: akta kontroli str. 270-274)

¹¹ W odpowiedzi na pismo PUW nr PS-II.3111.8.5.2017.DŁ z 25.07.2017 r.

¹² W odpowiedzi na pismo PUW nr PS-II.3111.10.6.2017.DŁ z 30.10.2017 r.

¹³ W odpowiedzi na pismo PUW nr PS-II.3111.10.5.2017.DŁ z 10.10.2017 r.

W Gminie nie sporządzano harmonogramów przekazywania w 2017 r. do GOPS środków dotacji w rozdziałach 85501 i 85502. Skarbnik Gminy wyjaśniła m.in., iż nie było takiej potrzeby i że środki te, po ich otrzymaniu, były niezwłocznie przekazywane do GOPS.

(dowód: akta kontroli str. 275-277)

Z wyjaśnień Kierownika GOPS wynikało, że terminy i kwoty w jakich Urząd przekazywał do GOPS środki dotacji na zadania dotyczące świadczenia wychowawczego (rozdział 85501) oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego (rozdział 85502) nie powodowały problemów z finansowaniem tych zadań oraz konieczności zwrotu środków dotacji.

Ponadto ww. wyjaśnił, że nie było potrzeby, aby GOPS kierował do Urzędu pism o dodatkowe środki na realizację w 2017 r. powyższych zadań oraz monitował o przyspieszenie ich przekazywania.

Dotacje były przekazywane Gminie w sposób umożliwiający terminowe wykonywanie ww. zadań zleconych (art. 149 ust. 1 ustawy o finansach publicznych).

(dowód: akta kontroli str. 270-279)

W analizowanych rozdziałach nie wystąpiły przypadki:

- otrzymania przez Gminę środków dotacji w terminie, który uniemożliwiłby prawidłową, w tym terminową, realizację zadań zleconych;
- blokowania w trakcie roku budżetowego wydatków na dotacje dla Gminy;
- dochodzenia przez Gminę w postępowaniu sądowym należnych dotacji (art. 49 ust. 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹⁴);
- niewykorzystania przez Gminę środków dotacji z powodu późnego ich otrzymania od Wojewody Pomorskiego.

(dowód: akta kontroli str. 256-259, 275-279)

Wysokość przyznanej przez Wojewodę Pomorskiego dotacji w rozdziale 85501 zapewniła pełną realizację zadań zleconych, natomiast w rozdziale 85502 była niedostateczna. Gmina dofinansowała wykonanie zadań dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego środkami własnymi w kwocie ogółem 4,1 tys. zł. Sfinansowano nimi część wynagrodzeń dwóch pracowników GOPS realizujących zadania, gdyż wysokość przyznanej dotacji na obsługę tych zadań była niewystarczająca.

(dowód: akta kontroli str. 280, 291-294, 307-308)

Gmina obliczyła i rozliczyła koszty obsługi świadczenia wychowawczego, o których mowa w art. 29 ust. 3 ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, w wysokości 53,3 tys. zł, co stanowiło 1,5% kwoty ogółem wykorzystanej dotacji¹⁵ (wraz z kosztami obsługi) zamiast, zgodnie z art. 29 ust. 4 ww. ustawy, w wysokości 1,5% otrzymanej dotacji na świadczenie wychowawcze (bez części dotacji na koszty obsługi).

Skarbnik Gminy wyjaśniła, że koszty obsługi świadczenia wychowawczego w 2017 r. obliczano i rozliczano kierując się pismami z 2016 r.: PUW¹⁶ oraz Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Departament Polityki Rodzinnej¹⁷, z których wynika, że koszty obsługi świadczenia wychowawczego należy wyliczać od kwoty

¹⁴ Dz. U. z 2017 r. poz. 1453, ze zm.

¹⁵ 3.554,4 tys. zł x 1,5%.

¹⁶ Nr PS-II.3111.10.2016.DŁ z 17.11.2016 r.

¹⁷ Nr DSR-III.820.2.13.2016.KG z 18.11.2016 r.

dotacji ogółem, a nie od kwoty dotacji na świadczenia, tj. z wyłączeniem środków na koszty obsługi.

Z ww. pism wynika, iż koszty obsługi świadczenia wychowawczego należy naliczać od całej kwoty dotacji (obejmującej środki na świadczenia i na koszty ich obsługi).

(dowód: akta kontroli str. 281, 284-290, 315-323, 328-329)

W wyniku wykorzystania środków dotacji osiągnięto następujące rezultaty:

- w rozdziale 85501: wypłacone świadczenia wychowawcze (ogółem 7.048 świadczeń, w tym jedno rzeczowe) dotyczyły 671 dzieci z 435 rodzin;
- w rozdziale 85502 – w zakresie funduszu alimentacyjnego: świadczenia (ogółem 440) dotyczyły 40 dzieci z 29 rodzin.

(dowód: akta kontroli str. 291-294)

Do Urzędu wpłynęły z GOPS informacje o przebiegu wykonania planu finansowego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Smętowie Granicznym z siedzibą w Kościelnej Jani za I półrocze 2017 r. i za 2017 r., w których wskazano wydatki poniesione w rozdziałach 85501 i 85202 na świadczenia i koszty ich obsługi. Do Urzędu nie wpływały z GOPS sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonania w 2017 r. zadań określonych w ustawie o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Rezultaty wynikające z wydatkowania w 2017 r. środków dotacji w rozdziałach 85501 i 85502 – w zakresie funduszu alimentacyjnego były analizowane również na podstawie sprawozdań budżetowych: kwartalnych Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami i miesięcznych Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej/jednostki samorządu terytorialnego, a ponadto – jak wynika z wyjaśnień Wójta Gminy – na indywidualnych spotkaniach Wójta Gminy z Kierownikiem GOPS i na cotygodniowych naradach Wójta Gminy z kierownikami jednostek Gminy i referatów Urzędu.

Wójt Gminy wyjaśnił, że nie było potrzeby podejmowania działań mających na celu zwiększenie efektywności wydatkowania dotacji z budżetu państwa w rozdziałach 85501 i 85502 – w zakresie funduszu alimentacyjnego, ponieważ sposób realizacji tych zadań został określony w ustawach, które bardzo ściśle określają komu, w jakiej wysokości i na jakich zasadach przyznawane są świadczenia. W związku z tym Wójt Gminy nie miał wpływu na wysokość przyznawania świadczeń.

Ponadto ww. wyjaśniła, że zadania określone w ustawach: o pomocy państwa w wychowaniu dzieci i o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zostały wykonane w 2017 r. w pełni (wykorzystania środków dokonano zgodnie z wydanymi decyzjami).

(dowód: akta kontroli str. 291-306)

Niewykorzystane środki dotacji w rozdziale 85501 w wysokości 5,8 tys. zł i w rozdziale 85202 w zakresie funduszu alimentacyjnego w kwocie 2,3 tys. zł zostały zwrócone przez Gminę na rachunek PUW w dniu 12.01.2018 r., tj. w terminie zgodnym z określonym w art. 168 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Przyczyną zwrotu do budżetu państwa ww. środków, jak wyjaśniła Skarbnik Gminy, było wypłacenie mniejszej ilości świadczeń niż przewidywano.

(dowód: akta kontroli str. 270-272, 275-277)

Do Urzędu nie wpłynęła w 2017 r. żadna skarga dotycząca realizacji zadań w zakresie świadczeń wychowawczego i z funduszu alimentacyjnego. W tym roku

nie były prowadzone w Gminie kontrole (instytucjonalne) i audyty wewnętrzne oraz kontrole zewnętrzne, w tym przez Wojewodę Pomorskiego, dotyczące realizacji zadań wynikających z ustaw: o pomocy państwa w wychowaniu dzieci i o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli str. 256-259, 330-333)

Kwartalne sprawozdanie budżetowe Rb-50 o dotacjach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartały 2017 r. zostało sporządzone w Urzędzie prawidłowo, gdyż wykazane w kolumnie „Wykonanie” tego sprawozdania, w analizowanych rozdziałach klasyfikacji budżetowej (85501 i 85502) kwoty otrzymanych dotacji¹⁸ były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej prowadzonej w tej jednostce (§ 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁹ oraz § 20 ust. 3 pkt 2 załącznika nr 36 „Instrukcja sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego” do ww. rozporządzenia).

Wykazane w kolumnie „Plan po zmianach” ww. sprawozdania kwoty dochodów z tytułu przyznanych z budżetu państwa dotacji w ww. rozdziałach wynikały z planu finansowego, zgodnie z § 20 ust. 3 pkt 1 załącznika nr 36 do ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 311-314, 324-327)

Otrzymana od Wojewody Pomorskiego dotacja w rozdziale 80101 § 2030 w kwocie 6,6 tys. zł na wyposażenie gabinetu profilaktyki zdrowotnej w Szkole Podstawowej im. ks. Pawła Szynwelskiego w Smętowie Granicznym w sprzęt, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o dostępności świadczeń opieki zdrowotnej, została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem. Ze środków dotacji sfinansowano zakup sprzętu wymienionego w wykazie, stanowiącym załącznik nr 1 do umowy z Wojewodą, za kwotę 6,3 tys. zł.

Wójt Gminy wyjaśniła m.in., że dzięki ww. dotacji poprawiła się jakość i dostępność świadczeń opieki zdrowotnej. Stary i zużyty sprzęt został zamieniony nowym i nowoczesnym wyposażeniem. Z usług gabinetu profilaktyki zdrowotnej korzystają wszyscy uczniowie szkoły, którzy przy pomocy higienistki szkolnej są edukowani w zakresie m.in. zachowania higieny i czystości, bieżącej kontroli wzroku, umiejętności poprawnego mycia zębów oraz zdrowego trybu życia (np. kontrola wagi ciała, czy też sprawdzenie wielkości ciśnienia tętniczego), a także poprawnego udzielania pierwszej pomocy.

Rozliczenie wykorzystania dotacji Gmina przesłała do PUW w dniu 05.01.2018 r., na formularzu zgodnym z wzorem określonym w załączniku nr 2 do umowy z Wojewodą, co było zgodne z § 3 ust. 3 ww. umowy. Niewykorzystane środki dotacji w wysokości 0,3 tys. zł zwrócono na rachunek wydatków Wojewody Pomorskiego w terminie określonym w § 3 ust. 2 umowy (do 15 stycznia 2018 r.).

(dowód: akta kontroli str. 243-255, 291-294, 309-310)

Ustalona
nieprawidłowość

Gmina obliczyła i rozliczyła koszty obsługi świadczenia wychowawczego, o których mowa w art. 29 ust. 3 ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, w wysokości 53,3 tys. zł, co stanowiło 1,5% kwoty ogółem dotacji wykorzystanej (3.554,4 tys. zł). Zgodnie z art. 29 ust. 4 ww. ustawy koszty obsługi tych świadczeń (w przypadku organu właściwego) oblicza się od kwoty dotacji otrzymanej. Wynika z tego,

¹⁸ Po uwzględnieniu zwrotów dokonanych do 31.01.2018 r.

¹⁹ Dz. U. poz. 109.

że ustalone w Gminie koszty obsługi świadczeń wychowawczych (53.315,69 zł²⁰) były niższe o 87,31 zł od kwoty kosztów obliczonych od kwoty dotacji otrzymanej (53.403,00 zł²¹). Skutkiem tego był zawyżony o 87,31 zł zwrot w dniu 12.01.2018 r. do budżetu państwa niewykorzystanych środków dotacji celowej w rozdziale 85501 § 2060.

Wójt Gminy wyjaśniła m.in., że różnica w kwocie 87,31 zł wynika z błędnego zinterpretowania art. 29 ust. 3 i 4 ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, poprzez przyjęcie, że Gminie przysługuje 1,5% dotacji wykorzystanej na świadczenia wychowawcze, czyli otrzymanej pomniejszonej o dokonany zwrot. Ponadto nadmienila, że wyliczając kwotę kosztów obsługi kierowano się pismem PUW nr PS-II.3111.10.2016.DŁ z 17.11.2016 r., w którym określono sposób liczenia kosztów obsługi od kwoty świadczeń, co zostało zinterpretowane jako kwota świadczeń wypłaconych.

NIK nie podziela powyższej argumentacji, bowiem wysokość dotacji udzielonej z budżetu państwa na koszty obsługi tych świadczeń nie jest uzależniona od rzeczywistych kosztów poniesionych przez Gminę na ich realizację, a w związku z tym poniesienie przez Gminę kosztów mniejszych niż 1,5% otrzymanej dotacji nie skutkuje obowiązkiem zwrotu do budżetu państwa ww. różnicy. Jeśli zadanie zostało wykonane w całości, to gmina – niezależnie od tego, jakie były faktyczne koszty wykonania zadania – nie jest zobowiązana do zwrotu dotacji.

(dowód: akta kontroli str. 281, 282-290, 315-323)

VI. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

ustalenie kosztów obsługi świadczenia wychowawczego zgodnie z art. 29 ust. 4 ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

²⁰ Kwota dotacji wykorzystanej 3.554.379,47 zł x 1,5%.

²¹ Kwota dotacji otrzymanej 3.560.200,00 zł x 1,5%.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 26 marca 2018 r.

Kontroler
Krystian Kułaga
doradca ekonomiczny

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

2 up.
WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
w Gdańsku

.....
Teresa Sawicka
podpis

